

## 03 —KUKURUZ

Čovek zvani Kukuruz sedeo je na centralnom trgu Koruše i deljao drvo nožem. Nekoliko kuća, kafana, prodavnica i put koji se gubi u šumarku na uzbrdici. Sve prekriveno prašinom u ovom sunčanom prepodnevju. Iz kafane dopiru povremeni uzvici i smeh. Vrata se otvaraju, neko mu prilazi i dotura flašu piva. Kukuruz za tren drži ledenu flašu u ruci, a zatim otpije nekoliko gutljaja.

"Pomrećemo od dosade", kaže čovek.

"Sad će autobus."

"Očekujemo nekog?"

"Ne."

Kukuruz iskapljuje flašu i ispušta je u prašinu, zatim nastavlja da delje drvo.

"Danas će biti baš vruće", kaže čovek.

"Bolje vruće nego kiša", kaže Kukuruz.

Pojavljuje se autobus, jedina linija koja ikada prolazi ovuda i staje. Nekada davno, dok je selo bilo ispunjeno životom, dolazak

autobusa dočekivalo je mnogo ljudi, deca su trčala okolo, žene zagledale kroz zaprljana stakla, putnici izlazili i ulazili.

Sada ljudi u kafani jedva da podignu pogled i osmotre autobus koji niko ne čeka i koji nikoga ne dovozi.

Ali danas su sišli putnici, trojica... uglađena gospoda srednjih godina, stranci, jedan plavlji nego što ljudi u regionu obično budu, jedan crnji i jedan baš onakav kakvi se najčešće sreću.

Trojica, odeće i obuće besprekorno čiste, prilaze do kafane. Kukuruz pogledom daje znak čoveku pored sebe da upozori ostale, a on sam prestaje da delje drvo, sklapa nož i stavlja ga u džep.

"Mislim da smo zalutali", kaže na srpskom onaj koji nije ni plav ni crn. "Zaboravili smo da siđemo u Suvoj Reci."

*Tri Srbina u Koruši ne bi bila moguća*, misli Kukuruz.

"Koji ste vi?" kaže polako Kukuruz.

"Šahisti. Igramo šah na turniru u Prištini. Danas nam je slobodan dan i čuli smo da ovde negde postoji mnogo dobra jagnjetina, ali smo izgleda promašili."

U tom trenutku, vrata kafane se otvaraju i nekoliko ljudi izlazi, a jedan prilazi do Kukuruza.

"A ova dvojica, odakle su?" Kukuruz pokazuje štapom na njih.

"Valter je Nemač, a Turgut Turčin... svako igra za svoju reprezentaciju."

"A spojila vas je ljubav ka jagnjetini?"

"Otprilike."

"I baš ste ovde odabrali da je tražite?"

"Nismo. Promašili smo. Rekli su nam da je najbolja jagnjetina tamo gde nema asfaltnog puta."

Kukuruz raširi ruke. "Ovde, kao što vidite ima asfalta." *Ali jedva*, propustio je da doda.

Čovek iz kafane mu priđe i promrlja na albanskom: "Špijuni."

"Verovatno", reče Kukuruz; ustade i napravi korak ka zbunjenoj trojci.

„Turčin, Nemač i Srbin“, rekao je. „Deluje dovoljno blesavo da niko ne pomisli da bi mogli išta bitno raditi zajedno... ali zašto vi mislite da smo mi veverice?“

„Ne znam zaista o čemu se radi?“

„Nemate pojma šta se nalazi iza brda?“

Srbin odmahnu glavom.

„Šteta“, reče Kukuruz i zatim viknu na albanskom: „Odvedite ih pozadi i pokoljite!“

Nemac razrogači oči i gotovo da se dade u beg.

Kukuruz se nasmeja.

„Šalio sam se. Samo me zanimalo koji od vas zna albanski. Kako ste vi uopšte zamislili da odete odavde?“

Muk. *Verovatno autobusom u pet*, misli Kukuruz. *Ali do tada ima šest sati. Previše da znatiželjnici preteknu.*

„I kažete da ste šahisti?“ reče. „Pravi šahisti?“

Srbin klimnu glavom.

„Onda vam neće biti problem da nas s lakoćom pobedite?“

Srbin se okrete oko sebe.

Kukuruz se smeje. „Misliš da mi ne znamo ovde da igramo šah? Ne znamo mnogo dobro, istina, ali vi, ako ste pravi šahisti, lako ćete nas pobediti. Hajdemo unutra da nešto popijemo i odigramo koju partiju.“

Atmosfera unutar kafane bila je teskobna; sumračna, zagušljiva od prašine, jeftinog duvana, alkoholnih isparenja i zadaha povračke. Trojica se zagledaše međusobno, ali nisu imali kud, ulazili su polako, kao u grobnicu. Na nekoliko stolova se igrao šah.

„Znamo da je svetska olimpijada kod nas“, reče Kukuruz, „Nismo baš toliko zatucani. U čast toga igramo malo više šah ovih dana. Inače su karte i domine naš izbor.“

Posedaše za jedan sto, njih trojica i Kukuruz. „U ponudi su samo ladno pivo, rakija i obična kafa. Ima i neki vitasok, ali to su zalihe još iz Jugoslavije.“

Nemac i Srbin uzeše pivo, a Turčin odabra da ne uzme ništa.

„Ovako ćemo“, reče Kukuruz. „Igraćemo na tri table, po jednu partiju, vas trojica i nas trojica. Pošto ste vi profesionalci, a mi kako ono kažete, boranija, treba da dobijete sve tri partije da bismo zaboravili ovaj nemili događaj koji se nije zbio.“

Dok je Kukuruz izdavao naredbe a stolovi raspoređivani, Srbin je na engleskom objašnjavao drugoj dvojici šta ih čeka.

Prvu tablu je zauzeo Turčin, drugu Namac a treću Srbin. Kukuruz sede nasuprot Srbina. Table su bile izlizane, a boje figura tamnobraun i svetlobraon. Nije bilo satova, igralo se slobodno, bez ograničenja.

„Nemamo bolje“, reče Kukuruz. „Mogli ste nam doneti nekoliko kompleta kao poklon.“

Kod određivanja ko će kakve figure imati, na prva dva stola i Turčin i Namac dobiše bele.

„Mislim da je fer da ja budem beli“, reče Kukuruz, a Srbin se složi.

Počeli su. Potezi su se vukli oprezno, uz dosta razmišljanja. Gomi-la se tiskala na udaljenosti od jedan metar. Spolja je dopirala nekakva vika, ali nije se moglo odrediti na šta se odnosi.

Na prvoj tabli, Turčin je vrlo brzo doveo protivnika u bezizlazan položaj i polako mu je uzimao figuru po figuru. Na druge dve table razvijala se vrlo ravnopravna borba. Srbin i Namac su bili pomalo zbunjeni zbog toga i sve češće su gledali jedan prema drugom. A onda shvatiše da Kukuruz vuče poteze koje je upravo povukao Namac, a protivnik Nemaca odgovara na to onako kako Srbin odgovara Kukuruzu.

„Napravili ste, zapravo, da igramo jedan protiv drugog“, reče Srbin i zavalj se u stolici. „Treba li da kažem da to nije fer.“

I Nemač se uspravio od stola i gledao u Kukuruz. Turčin je ustao i protekao se nekoliko koraka u krug.

„Niko nije rekao da je zabranjeno viriti u tuđe poteze“, reče Kukuruz.

„Ali nemoguće je da obojica pobedimo“, reče Srbin.

„Loša sreća, dešava se... igramo ili cmizdrimo.“

Graja u prostoriji, prigušeni smeh. Pojedinci se već odmiču ka svojim stolovima, naručuju piće...

Srbin i Nemač se pogledaše. „Aljehin“, reče Nemač.

„Čuo sam za Aljehina“, reče Kukuruz.

„Dobro, da igramo“, reče Srbin i uze svoju damu i zađe duboko u polje protivnika viknuvši „Šah!“

Kukuruz zbunjeno gledaše u tablu jer nije bilo šaha, dama je stavljena jedno polje pre mesta odakle bi udarala na protivničkog kralja. U momentu shvati šta se događa, ali bilo je već kasno. Njegov drugar je davao šah, stavljajući damu na mesto za to.

„Ne!“ viknu Kukuruz na albanskom i obori figure. „Budalo, što ne gledaš šta je odigrao.“

„Aljehin“, reče Nemač, a zatim nastavi, takođe na albanskom: „Njemu su često hteli da podvale u simultankama, pa su tražili da jedan bude beli i onda je taj igrao njegovu igru sa table pored. Aljehin je redovno dobijao, obojicu.“

Kukuruz je besno trljao čelo i kosu. Onda odmahnu rukom, nasmeja se i reče na srpskom: „Da li biste dali sto eura za pravo pečenje, da pristavimo jedno jagnje, taman imamo vremena pre autobusa? Da obeležimo ovaj dan u kome niko nije umro i nikakve tajne nisu razotkrivene.“